

Apotekstatistikk 2012

24. januar 2014

Innhold

1. Innledning	3
2. Konklusjoner 2012	3
3. Regnskapstatistikk 2012 og utvikling i kostnader og bruttofortjeneste	3
4. Omsetning og nøkkeltall	6
5. Antall apotek.....	8
6. Økonomien i apotekkjedene, grossistene og holdingselskapene	8
7. Driftstøtte og fraktrefusjon.....	10

1. Innledning

Apotekstatistikken baseres på innrapporterte regnskapstall for det enkelte apoteks totalomsetning i regnskapsåret. Regnskapsmaterialet bygger på informasjon om enkeltapotek etter retningslinjer fastsatt av Legemiddelverket. Retningslinjene finnes på www.legemiddelverket.no. Dersom ikke annet er oppgitt, er apotekstatistikken kilden for tall i dokumentet.

De fleste apotekene i Norge er organisert som avdelinger eller aksjeselskap, i apotekkonsern med tilhørende legemiddelgrossister. Man må derfor vurdere regnskapstallene for apotek, grossist og kjede i sammenheng.

Alle beløp er uten merverdiavgift dersom annet ikke er oppgitt.

2. Konklusjoner 2012

- Driftsresultatet utgjør 6,2 % av driftsinntektene mot 3,4 % i 2011*.
- Vareforbrukets andel av driftsinntektene reduseres til 68,2 %.
- Lønnskostnadenes andel av driftsinntektene på 17,5 % har økt med 0,7 prosentpoeng fra 2011.
- Lokalkostnader (3,0 %) og andre driftskostnader (4,0 %) viser liten endring
- Totalomsetningen (inkl sykehusapotek) økte med 4,8 % fra 2011 til 2012.
- 16 % av de private apotekene hadde negativt driftsresultat.
- Fortsatt netto økning av apotek med 32 apotek. Ved årskiftet var det 746 apotekkonsepsjoner.

3. Regnskapstatistikk 2012 og utvikling i kostnader og bruttofortjeneste

Tabellen på neste side viser utviklingen i en del sentrale nøkkeltall for primærapotek fra 2002 til 2012. I beregningene av de økonomiske nøkkeltallene har vi valgt kun å se på de apotekene som har hatt et helt driftsår. Dermed blir ikke oppstartskostnader for nye apotek samt ekstraordinære inntekter for apotek som er solgt i løpet av året, regnet med. Tabellen viser videre forskjell i nøkkeltall for apotek organisert som aksjeselskap (AS) og som enkeltpersonsforetak i 12. 9 enkeltpersonsforetak (EPF) og 650 apotek organisert under AS er representert i tallene for 2012.

Apotek som er eid av en apotekkjede får regnskapsført en andel av kjedenes felles overheadkostnader.

	2002	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012	AS	EMF
	%	%	%	%	%	%	%	%	1000 kr	%	%
Sum driftsinntekter	100	100	100	100	100	100	100	100	15 778 507	100	100
Sum inngående balanse	4,9	5,2	5,3	5,4	5,6	6,9	6,7	6,5	1 024 214	6,5	5,9
Varekjøp	78,6	74,5	73,7	72,8	73,6	71,6	71,6	68,1	10 752 668	68,1	70,4
Sum utgående balanse	5,8	5,5	5,7	5,9	6,6	6,6	6,8	6,8	1 067 675	6,8	6,1
Vareforbruk	77,7	74,1	73,3	72,3	72,6	71,9	71,4	67,9	10 709 207	67,8	70,2
Legemiddelavgift	0,9	0,8	0,8	0,8	0,3	0,3	0,3	0,3	47 167	0,3	0,3
Sum vareforbruk	78,6	74,9	74,1	73,1	72,9	72,2	71,7	68,2	10 756 374	68,1	70,5
Sum personalkostnader *	15,1	14,3	14,8	16,3	16,3	16,6	16,8	17,5	2 761 569	17,5	19,7
Sum ordinære avskrivinger	1,0	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	174 393	1,1	1,1
Sum lokalkostnader	2,0	2,3	2,4	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0	474 109	3,0	2,1
Sum andre driftskostnader	2,5	3,9	3,9	4,0	3,8	3,5	4,1	4,0	626 061	4,0	3,8
Sum driftskostnader	99,2	96,6	96,2	96,9	96,8	96,3	96,6	93,8	14 792 506	93,7	97,2
Sum driftsresultat	0,8	3,4	3,8	3,1	3,2	3,7	3,4	6,2	986 001	6,3	2,8
Finansinntekter	0,5	0,1	0,3	0,5	0,3	0,5	0,7	0,3	40 325	0,3	0,2
Finanskostnader	-0,8	-0,2	-0,3	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	-4 128	0,0	-0,1
Netto finanskostnader	-0,3	-0,1	0,0	0,2	0,2	0,4	0,6	0,2	36 197	0,2	0,1
Resultat før driftstøtte	0,5	3,2	3,8	3,2	3,4	4,1	4,0	6,5	1 022 216	6,5	2,9
Driftstøtte **	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	4 661	0,0	0,0
Sum apotekets overskudd	0,6	3,3	3,8	3,3	3,5	4,2	4,0	6,5	1 026 877	6,5	2,9
Goodwill	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	162 583	1,0	0,0

*For enkeltpersonsforetakene er det kalkulert inn en lederlønn på 750 000 kroner for hovedapotekene (8 av 9 stk) for å gjøre personalkostnadsprosenten sammenlignbar med aksjeselskapene, med utgangspunkt i Norges Farmaceutiske Forenings lønnsstatistikk (http://www.farmaceutene.no/asset/3686/1/3686_1.pdf)

** Se kap. 7.

"Sum driftsinntekter" - "Sum vareforbruk" = bruttofortjenestemargin.

Vareforbruksprosenten fortsatte å falle i 2012 til 68,2 % av driftsinntektene. Dette har delvis sin årsak i at Vitusapotekene og NMD la om sine regnskapsprinsipper fra og med regnskapsåret 2012. Personalkostnadene økte med 0,7 prosentpoeng til 17,5 %. Andre driftskostnader falt fra 4,1 % til 0 %. Driftsresultatsmarginen økte fra 3,4 % i 2011 til 6,2 % i 2012.

I 2012 viste 104 primærapotek med helt driftsår et samlet negativt driftsresultat på 76 mill. kroner, mens samlet negativt driftsresultat i 2011 var på 107 mill. kroner fordelt på 163 apotek. I 2012 hadde 16 % av primærapotekene et negativt driftsresultat. Tilsvarende tall for 2011 var 25 %.

Apotek i sentrale strøk er i 2012, som i 2011, overrepresentert blant apotekene som drives med negativt driftsresultat. Dette fremkommer ved å dele apotekene inn etter Statistisk sentralbyrås kommuneklassifisering¹, se følgende tabell.

	Antall apotek ²	Antall apotek med negativt driftsresultat	Andel apotek med negativt driftsresultat
Minst sentrale kommuner	66	11	17 %
Mindre sentrale kommuner	45	5	11 %
Noe sentrale kommuner	114	14	12 %
Sentrale kommuner	434	74	17 %
Alle apotek	659	104	16 %

¹<http://www.ssb.no/kommuner/komklasse94.html>

² Primærapotek med helt driftsår.

4. Omsetning og nøkkeltall

Omsetning og nøkkeltall – primærapotek og sykehusapotek

Total omsetning for alle apotek var 20,5 mrd. kroner i 2012. Det tilsvarer en vekst på 5,0 % fra 2011.

Totalomsetning alle apotek								
	2002	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sum omsetning*	13,2	15,8	16,3	17,1	17,8	18,4	19,1	19,5
* Total omsetning inkl sykehusapotek i milliarder kr.								

Primærapotekene hadde i 2012 en total omsetning på 16,0 mrd. kroner, hvorav apotek med drift bare deler av året utgjorde 0,25 mrd. kroner. Apotek med fullt driftsår hadde en omsetning på 15,78 mrd. kroner.

Primærapotek	2011	2012
Totalomsetning	15,44 mrd	16,03 mrd
Totalomsetning helt driftsår	15,31 mrd	15,78 mrd
Apotek med omsetning under 12 mnd	0,13 mrd	0,25 mrd

Total omsetning for alle primærapotek økte med 3,8 prosent fra 2011 til 2012.

Gjennomsnittlig omsetning per primærapotek med fullt driftsår var på 23,9 mill. kroner i 2012. Den er øket med 1,0 % sammenlignet med 2011.

Gjennomsnittsomsetningen i enkeltpersonsforetakene var 20,1 mill. kroner og 24,0 mill. kroner i ASene (apotek med fullt driftsår).

Norges største primærapotek omsatte for ca 86 mill. kroner.

Omsetningsutvikling primærapotek 2002 – 2012								
	2002	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Snitt omsetn. pr. apotek *	25 303	25 354	25 460	24 813	24 577	23 973	23 704	23 943
Total omsetning i apotek**	11,392	13,341	13,485	14,372	14,817	15,173	15,443	16,028
* Gjennomsnitt omsetning pr. apotek tusen kr								
** Total omsetning alle primærapotek i milliarder kr								

I Norge fastsetter Statens legemiddelverk maksimale priser og apotekavanse på alle reseptpliktige legemidler til mennesker. Priser og avanser på reseptfrie legemidler, handelsvarer og veterinære legemidler er ikke regulert. Omsetningen av handelsvarer utgjør 23 % av totalomsetningen i primærapotekene i 2012. Videre utgjør reseptfrie legemidler 10 % av omsetningen. Dette innebærer at 33 % av apotekenes omsetning ikke er omfattet av statens pris- og avanseregulering på legemidler. Denne andelen av omsetningen har økt over tid. I 2007 var tilsvarende andel 29 % (18,5 % handelsvarer og 10,5 % reseptfritt).

Andre nøkkeltall 2012 - Primærapotek helt driftsår		
		%
Handelsvarer kr	3.700 mill	23,0
Reseptfritt kr	1.600 mill	10,0
Areal m2	139 666	
Årsverk stk	4 278	
Antall apotek i statistikkgrunnlaget	659	

Sykehusapotekenes omsetning har økt vesentlig over tid, og økte med 8,2 % fra 2011 til 2012.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sum omsetning (mill. kr)	2419	2602	2 917	3 158	3 454	3 602	3879	4067	4401

I 2012 var det i Norge 32 sykehusapotek, og staten eide 30 av disse gjennom helseforetak. Sykehusapotekene omsatte for 4,4 mrd. kroner, med en driftsresultatmargin på 0,8 %.

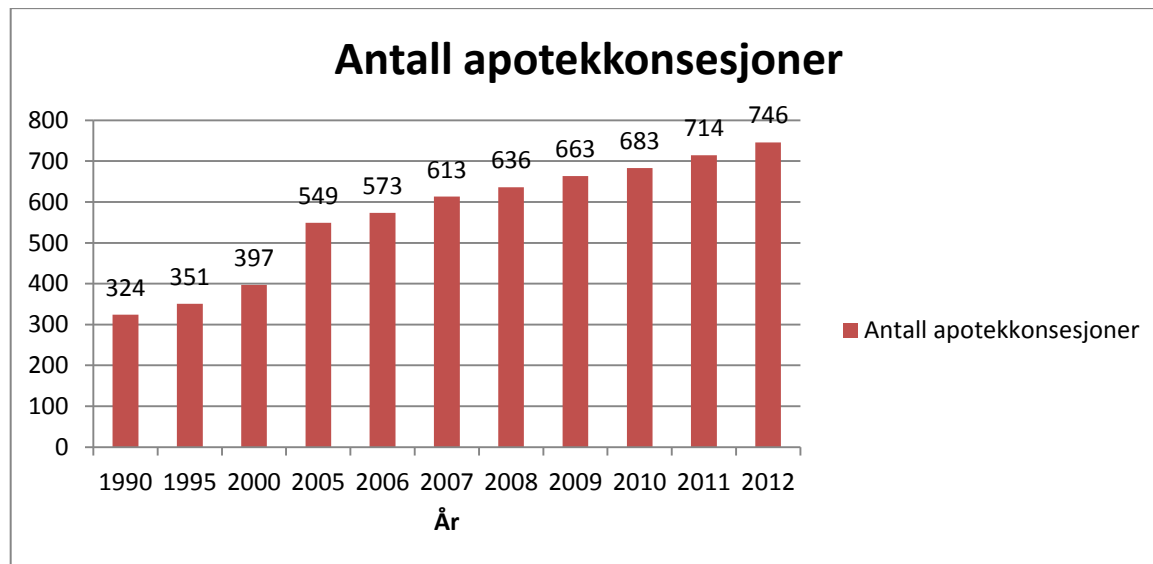
Sykehusapotekene har langt høyere gjennomsnittsomsetning (137,5 mill. kroner) enn de private apotekene. Det største sykehusapoteket omsatte for 435 mill. kroner.

Andre nøkkeltall 2012 - Sykehusapotek.		
	1000 kr	%
Handelsvarer	208 mill. kr	4,7
Reseptfritt	85 mill. kr	1,9
Areal m2	18475 m2	
Årsverk stk	872	
Antall apotek	32	

Sykehusapotek omsetter mindre handelsvarer og reseptfrie legemidler enn private apotek. Sykehusapotekenes areal varierer mye, avhengig av funksjonsnivå.

5. Antall apotek

Figuren viser antall apotekkonsesjoner ved årsskiftet 31.12. i det aktuelle året.

Kilde: Legemiddelverket

Fra 1990 til 2012 har antall apotek økt med 359 til 746. Fra 2011 til 2012 har antallet økt med 32 netto.

Primærapotek som er organisert som AS har økt i antall fra 2010 til 2011. Antall enkeltpersonsforetak er redusert fra 10 i 2011 til 9 i 2012.

6. Økonomien i apotekkjedene, grossistene og holdingselskapene

For å få et mer fullstendig bilde av økonomien i apoteknæringen må man også se på de økonomiske resultatene i de tilhørende selskapene (holdingselskap, kjede og grossist).

Nøkkeltallene viser en stabil økonomisk utvikling.

ÅRSREGNSKAPSDATA LEGEMIDDELDISTRIBUTØRENE I NORGE

Selskap	Driftsinntekter										Driftsresultat										Resultat før skatt									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tamro OYJ (Phoenix)*																														
Apokjeden AS*	181	256	*257	*248	*278	*298	*311	*298	*312	*348	99	147	*174	*137	*168	*199	*178	*123	*131	*167	58	129	*160	*122	*457	*174	*174	*1194	*450	*203
Apotek 1 Norge AS*	3 531	4 290	*3766	*3947	*5094	*5280	*5511	*5782	*5892	*6304	-8	8	*65	*82	*118	*134	*92	*256	*143	*120	-3	15	*116	*88	*127	*148	*99	*290	*185	*157
Apokjeden Distribusjon AS*	3 962	4 447	*4244	*4424	*4565	*4590	*4936	*4524	*4599	*5153	60	70	*33	*122	*157	*181	*221	*264	*273	*261	36	66	*31	*124	*169	*203	*226	*283	*292	*280
Alliance Boots Plc **																														
Alliance UniChem Norway Holdings AS	-	-									0	0									40	20	20	**33	**28	**32				
Boots Norge AS	2 486	2 850	2 915	**3814	**3407	**3481	**3646	**3666	**3748	**3751	22	50	58	**34	**2	**28	**0	**69	**27	**17	-9	32	42	**8	**21	**49	**6	**71	**28	**21
Alliance Healthcare Norge AS	2 206	2 438	2 430	**3206	**2697	**2751	**3168	**3522	**3421	**2924	17	34	78	**143	**131	**111	**144	**148	*135	**157	6	43	76	**141	**130	**111	**153	**158	**152	**175
Celesio AG ***																														
Norsk Medisinaldepot AS ***	72	51	55	56	7455	7723	8161	8288	8472	8868	18	24	20	29	327	400	350	399	433	272	10	22	19	27	345	423	343	401	274	297
Vitusapotek AS	2 596	2 807	2 992	3 196							-54	-34	4	33							-64	-41	11	36						
NMD Grossisthandel AS	5 039	5 244	5 487	5 897							83	92	105	182							81	91	109	191						

Tallene er i mill NOK og er samlet fra årsberetningene til selskapene.

*Resultat er etter finans og før skattekostnad

* Selskapene knyttet til Apokjeden AS har avvikende regnskapsår 1.2 - 31.1.Fra 2005.

** Selskapene knyttet til AllianceBoots Plc har avvikende regnskapsår 1.4.- 30.3.Fra 2006.

*** Vitusapotek AS og NMD Grossisthandel AS fusjonerte med Norsk Medisinaldepot AS 1.1.2007.

Apokjeden Distribusjon AS og Alliance Healthcare Norge AS(Holtung AS) er registrert som legemiddelgrossister.

7. Driftstøtte og fraktrerefusjon

Driftstøtte til apotek

Totalt ble det for kalenderåret 2012 utbetalt 10 mill. kroner i driftstøtte til apotek. Av dette gikk 5 mill. kroner til Institutt for energiteknikk. Den øvrige driftsstøtten ble fordelt med 3,9 mill. kroner til distriktsapotek og 1, mill. kroner til vaktapotek. Det ble innvilget 17 driftstøttesøknader fra apotek.

Driftstøtte 2012			
	Tildelt støtte	Antall apotek	Kjedetilknytning
Vaktapotek	1 034	7	Vitus -1, Apotek1-5, Andre-1
Distriktsapotek	3 966	10	Apotek1-1, Boots-2, Andre-4
Total driftstøtte	5 000	17	

Ytterligere informasjon om driftstøtteordningen finnes på www.legemiddelverket.no.

Fraktrerefusjon

Staten dekker 50 prosent av fraktkostnadene ved forsendelse av legemidler til pasienter etter bestemte retningslinjer. Ordningen forvaltes av Statens legemiddelverk. Apotekene krever refusjon månedlig for andelen av forsendelseskostnaden pasientene ikke skal betale selv.

Det ble totalt utbetalt 17,8 mill kroner i fraktrerefusjon i 2012. 228 apotek søkte refusjon til fraktgodtgjørelse.

Se www.legemiddelverket.no for mer informasjon om fraktrerefusjonsordningen.